

**Opieka wielokulturowa na oddziałach intensywnej opieki
medycznej w Europie**

Numer projektu: 2016-1-PL01-KA202-026615

Międzykulturowa opieka pielęgniarska na oddziałach OIT – struktura kursu online

Omówione zagadnienia	Cele	Zawartość	Efekty uczenia się	Forma aktywności
Filozoficzne, etyczne, prawne i zawodowe podstawy niedyskryminacji w kontaktach z pacjentami odmiennymi kulturowo;	Objaśnienie koncepcji filozoficznych oraz etycznych, prawnych i zawodowych zasad dotyczących poszanowania różnorodności	Koncepcja godności człowieka; normy kodeksowe - kodeks etyki ICN oraz kodeksy w krajach partnerów projektu - dotyczące poszanowania różnorodności kulturowej; podstawowe i uniwersalne zasady dotyczące poszanowania różnorodności kulturowej; dokumenty zawodowe dotyczące pielęgniarstwa – przykłady opieki nad pacjentami z różnych kręgów kulturowych (stanowiska, procedury dotyczące praktyki); wybrane założenia modeli teoretycznych pielęgniarstwa odnoszących się do opieki wielokulturowej.	Uczestnik rozumie koncepcję godności człowieka oraz jej wpływ na poszanowanie różnorodności; Uczestnik zna etyczne, prawne i zawodowe dokumenty dotyczące poszanowania różnorodności kulturowej; Uczestnik rozumie zasady dotyczące poszanowania różnorodności przy sprawowaniu opieki nad pacjentami o zróżnicowanych korzeniach kulturowych; Uczestnik zna założenia wybranych modeli teoretycznych pielęgniarstwa odnoszących się do opieki wielokulturowej.	Zapoznanie się z materiałem/dokumenty/test

Opieka wielokulturowa na oddziałach intensywnej opieki medycznej w Europie

Numer projektu: 2016-1-PL01-KA202-026615

Wyjaśnienie i rozróżnienie koncepcji: mniejszość kulturowa i etniczna	Wyjaśnienie i rozróżnienie koncepcji: kultura.	Czym jest kultura? Trzy różne modele kultury;	Uczestnik rozumie koncepcje i zasady międzykulturowości; Uczestnik zna trzy modele kultury i różnice między nimi.	Krótkie wprowadzenie teoretyczne, test
	Zrozumienie różnych modeli kultury	Koncepcja kultury jako „góry lodowej”; Próba objaśnienia kultury poprzez wizualizację – grafika	Uczestnik wie o istnieniu widocznych i niewidocznych elementów kultury	
	Zrozumienie terminu „mniejszość etniczna”	Mniejszość etniczna, definicja mniejszości etnicznej, przykładowe dane statystyczne nt. mniejszości w krajach partnerów.	Uczestnik zna i rozumie definicję; Uczestnik wie o obecności mniejszości etnicznych w krajach partnerskich.	Zapoznanie się z materiałem, test
	Zrozumienie elementów charakterystycznych dla poszczególnych kultur. Zwiększenie świadomości nt. różnic między kulturami pod względem wartości, postaw itp.	Porównanie kultur; Wymiary kultury; Charakterystyka pacjentów.	Uczestnik zna elementy charakterystyczne dla poszczególnych kultur i mniejszości. Uczestnik jest świadomy różnic i rozumie inne modele „normalności”	Zapoznanie się z materiałem, test
	Zwiększanie świadomości na temat nieporozumień międzykulturowych	Przeszkody w komunikacji międzykulturowej (Laray M. Barna)	Uczestnik zna przyczyny nieporozumień Uczestnik ma większą świadomość elementów, które mogą	Zapoznanie się z materiałem, test Krótkie materiały filmowe,

Opieka wielokulturowa na oddziałach intensywnej opieki medycznej w Europie

Numer projektu: 2016-1-PL01-KA202-026615

			skutkować nieporozumieniami w komunikacji międzykulturowej.	
Omówione zagadnienia	Cele	Zawartość	Efekty uczenia się	Forma aktywności
Różnice między kulturami w podejściu do zdrowia i choroby;	Zwiększanie świadomości na temat różnych koncepcji kulturowych zdrowia, dolegliwości i chorób	Kulturowe implikacje zagadnień takich jak zdrowie, choroba, dolegliwość, śmierć, płciowość, poród oraz zdrowie kobiet w różnych społecznościach	Uczestnik zna stopień „zakorzenienia” kulturowego pacjenta w kwestiach takich jak zdrowie, dolegliwości i choroby	Zapoznanie się z materiałem/quiz
wzorce werbalnej i niewerbalnej komunikacji interpersonalnej (uśmiech, cisza, kontakt wzrokowy, bariera językowa);	Nabycie wiedzy na temat wpływu kultury na wzorce komunikacji interpersonalnej	Lista konkretnych technik komunikacji transkulturowej wraz z ich opisami Przykłady tego, jak komunikacja niewerbalna przyjmuje różne znaczenia zależnie od uwarunkowań kulturowych (cisza, uśmiech, dotyk, dystans, ...) Opis transkulturowych barier w komunikacji Praca z medycznym tłumaczem ustnym – wytyczne	Uczestnik potrafi objaśnić wpływ kultury na wzorce komunikacji interpersonalnej Uczestnik rozumie znaczenie komunikacji niewerbalnej i wagę jej zastosowania w opiece transkulturowej; Uczestnik stosuje nacechowane wrażliwością kulturową wzorce interpersonalnej komunikacji werbalnej i niewerbalnej	Zapoznanie się z materiałem/case/quiz
wzorce informowania pacjenta/rodziny o stanie zdrowia; wzorce pozyskiwania zgody na opiekę pielęgniarską	Uzyskanie wiedzy na temat sposobów informowania pacjentów i ich rodzin Zwiększenie świadomości na temat różnych wzorców pozyskiwania zgody na opiekę pielęgniarską od pacjentów	Przykłady różnych wzorców informowania pacjenta i/lub rodziny z uwzględnieniem aspektów kulturowych Metody budowania zaufania pacjenta/rodziny przy świadczeniu opieki zdrowotnej	Uczestnik stosuje wzorce komunikacji odpowiednie pod względem kulturowym. Uczestnik wybiera właściwy wzór odpowiedzi w celu poinformowania pacjenta/jego	Objaśnienia teoretyczne/przykłady dobrych praktyk/case/quiz

**Opieka wielokulturowa na oddziałach intensywnej opieki
medycznej w Europie**

Numer projektu: 2016-1-PL01-KA202-026615

	odmiennych kulturowo	Wzorce pozyskiwania zgody Udzielanie danej osobie informacji w celu umożliwienia jej pełnego zrozumienia czynności pielęgniarских	rodziny o stanie zdrowia na potrzeby opieki pielęgniarской Uczestnik rozumie znaczenie pozyskiwania zgody	
badanie fizykalne;	Uzyskanie wiedzy na temat badania fizykalnego w różnych kulturach	Techniki stosowane w badaniu fizykalnym poszczególnych obszarów ciała w różnych kulturach. Ograniczenia badania fizykalnego kształtują perspektywę różnic kulturowych	Uczestnik rozumie, jakie czynniki kulturowe mogą wpływać na badanie fizykalne	Zapoznanie się z materiałem/quiz
znaczenie i granice dotyku;	Uzyskanie wiedzy na temat znaczenia i granic dotyku w różnych kulturach	Opis przestrzeni osobistej w różnych kulturach; znaczenie dotyku w różnych kulturach; płeć, części ciała, wiek i granice dotyku w różnych kulturach	Uczestnik wykazuje się znajomością i zrozumieniem uwarunkowanego kulturowo znaczenia dotyku	Zapoznanie się z materiałem/quiz
oczekiwania/praktyki duchowe i religijne;	Uzyskanie wiedzy na temat oczekiwań/praktyk duchowych i religijnych	Ocena potrzeb duchowych pacjentów odmiennych kulturowo Wierzenia i praktyki religijne Kontrowersyjne kwestie związane z opieką zdrowotną (leki, amputacja, przeszczepianie narządów, krew i produkty krwiopochodne, eutanazja, autopsja, dawstwo narządów,	Uczestnik rozumie znaczenie duchowości i religii w życiu pacjentów z różnych kultur. Uczestnik omawia sposoby, w jakie wierzenia duchowe i religijne można włączyć do opieki pielęgniarской nad pacjentami z różnych kultur. Uczestnik akceptuje i szanuje różnice kulturowe przejawiające się w praktykach	Lektura/przykład/opisy przypadków

**Opieka wielokulturowa na oddziałach intensywnej opieki
medycznej w Europie**

Numer projektu: 2016-1-PL01-KA202-026615

		pochówek) System wsparcia chorych ze strony religii (odwiedzający, przedstawiciele związków wyznaniowych, organizacje kościelne wspomagające chorych)	duchowych i religijnych	
zabiegi higieniczne;	Uzyskanie wiedzy na temat zabiegów higienicznych w różnych kulturach	Zabiegi higieniczne w różnych kulturach (częstotliwość, nawyki, higiena jamy ustnej, znaczenie higieny rąk w różnych kulturach...)	Uczestnik dostosowuje opiekę tak, aby była spójna ze specyfiką kultury pacjenta	Zapoznanie się z materiałem/przykłady/quiz
nawyki żywieniowe;	Uzyskanie wiedzy na temat nawyków żywieniowych w różnych kulturach	Nawyki żywieniowe w różnych kulturach	Uczestnik rozumie różnice w nawykach żywieniowych pacjentów z różnych kultur Uczestnik akceptuje i szanuje różnice kulturowe przejawiające się w nawykach żywieniowych	Zapoznanie się z materiałem/przykłady/quiz
odwiedziny i wsparcie rodziny	Uzyskanie wiedzy na temat relacji rodzinnych w różnych kulturach	Wzorce relacji rodzinnych w najważniejszych kulturach – przykłady	Uczestnik rozumie różnice między wzorcami relacji rodzinnych w różnych kulturach	Zapoznanie się z materiałem/przykłady/quiz
Elementy oceny kulturowej w pracy pielęgniarstwa	Uzyskanie wiedzy na temat elementów, które należy uwzględnić przy dokonywaniu oceny kulturowej pacjenta	Pytania, na jakie należy odpowiedzieć przy dokonywaniu oceny kulturowej pacjenta poddanego opiece pielęgniarstwa	Uczestnik wie, jakie aspekty należy wziąć pod uwagę przy ocenie kulturowej w pracy pielęgniarstwa, zwłaszcza w warunkach intensywnej opieki medycznej	Zapoznanie się z materiałem/przykłady/quiz

Opieka wielokulturowa na oddziałach intensywnej opieki medycznej w Europie

Numer projektu: 2016-1-PL01-KA202-026615

Omówione zagadnienia	Cele	Zawartość	Efekty uczenia się	Forma aktywności
opieka międzykulturowa w określonych sytuacjach granicznych na oddziale OIT: <i>umieranie i śmierć,</i>	Uzyskanie wiedzy na temat obrzędów i zwyczajów właściwych dla różnych kultur w odniesieniu do śmierci i umierania	Pytania, na jakie należy odpowiedzieć przy dokonywaniu oceny kulturowej pacjentów i ich rodzin w obliczu śmierci i umierania	Uczestnik zna różnice kulturowe w opiece u schyłku życia	Zapoznanie się z materiałem/case/quiz
opieka międzykulturowa w określonych sytuacjach granicznych na oddziale OIT: <i>Zaprzestanie/niepodejmowanie leczenia na oddziale OIT</i>	Objaśnienie i zrozumienie czynników kulturowych i religijnych mających wpływ na decyzje dot. opieki u schyłku życia, w tym zwłaszcza wstrzymania/rezygnacji z leczenia na oddziale IOM	decyzje dot. opieki u schyłku życia nieskuteczne leczenie religijne i kulturowe postrzeganie wstrzymania/rezygnacji z leczenia na oddziale IOM	Uczestnik rozumie aspekty kulturowe i religijne, które u pacjentów i ich rodzin mają wpływ na decyzje dot. opieki u schyłku życia	Zapoznanie się z materiałem/case/quiz
opieka międzykulturowa w określonych sytuacjach granicznych na oddziale OIT: <i>krwiolecznictwo,</i>	Uzyskanie wiedzy na temat obrzędów i zwyczajów właściwych dla różnych kultur w odniesieniu do krwiolecznictwa	Pytania, na które należy odpowiedzieć przy dokonywaniu oceny kulturowej pacjentów i ich rodzin w przypadku zastosowania krwiolecznictwa oraz ewentualne implikacje religijne	Uczestnik jest świadomy istnienia przekonań religijnych zakazujących transfuzji krwi	Zapoznanie się z materiałem/case/quiz
opieka międzykulturowa w określonych sytuacjach granicznych na oddziale OIT: <i>transplantacja,</i>	Objaśnienie i zrozumienie kulturowych i religijnych postaw wobec dawstwa narządów.	transplantacja narządów dawcy i biorcy narządów aspekty kulturowe i religijne	Uczestnik rozumie rozmaite kulturowe i religijne aspekty, które w przypadku pacjentów i ich rodzin mają wpływ na kwestię transplantacji narządów	Zapoznanie się z materiałem/case/quiz
opieka międzykulturowa w określonych sytuacjach granicznych	Objaśnienie różnic kulturowych w podejściu do postrzegania	Ból i jego postrzeganie terapia przeciwbólowa	Uczestnik rozumie kulturowe i religijne aspekty terapii	Zapoznanie się z materiałem/case/quiz

**Opieka wielokulturowa na oddziałach intensywnej opieki
medycznej w Europie**

Numer projektu: 2016-1-PL01-KA202-026615

na oddziale OIT: <i>terapia przeciwbólowa</i>	bólu i terapii przeciwbólowej	różnice kulturowe w podejściu do bólu i terapii przeciwbólowej	przeciwbólowej charakterystyczne dla pacjentów i ich rodzin	
Konflikty wartości oraz proces decyzyjny w opiece nad pacjentami odmiennymi kulturowo	Objaśnienie i zrozumienie konfliktów wartości w opiece nad pacjentami odmiennymi kulturowo Zrozumienie elementów procesu decyzyjnego w opiece nad pacjentami odmiennymi kulturowo.	Konflikty wartości – przykłady; modele etycznego procesu podejmowania decyzji	Uczestnik jest świadomy możliwości wystąpienia konfliktów wartości przy sprawowaniu opieki nad pacjentami odmiennymi kulturowo Uczestnik rozumie elementy procesu decyzyjnego przy sprawowaniu opieki nad pacjentami odmiennymi kulturowo	Zapoznanie się z materiałem/case/quiz